

Värdebeskrivning för riksintresse för kulturmiljövården i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 1987-11-05

Revideringsdatum: 1996-08-27

Skallsjö-Öjared [P 30] (Stora Sundby och Skallsjö)

Motivering:

A. *Odlingslandskap* med tydligt avläsbar kontinuitet från yngre stenålder till säteribildningens godsstruktur där *herrgårdsmiljön* också speglar filantropiska strävanden och pedagogiskt nytänkande kring sekelskiftet 1900. (*Skolmiljö*).

B. *Industrimiljö* med brukskaraktär vid Tollered, en av Sveriges äldsta mekaniska bomullsspinnerier, som med ett antal välbevarade industribyggnader speglar landets tidiga industrialism.

Uttryck för riksintresset:

A. *Fornlämningsmiljöer* med stenåldersboplatser, hällkistor, bronsåldersrösen, järnåldersgravfält, *fornborg*, fossil åkermark från järnåldern och senare. Herrgårdarna Nääs och Öjared med välbevarad arkitektur från 1700- och 1800-talet, engelsk park (Nääs), alléer, kapell (Öjared) och stordriftspräglade odlingsmarker samt arrendegårdar och torp med bebyggelse från 1700- och 1800-talet och småskaliga åkrar med odlingsrösen mm. Det fd slöjdlärarseminariets byggnader vid Näs.

B. Fabriksbyggnader från 1833-45 samt 1870-1930 med enhetlig utformning i tegel och faluröda fasader.